

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četrt leta 8 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za oznanila plačuje se od četristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi praznika Vseh Svetih izide prihodnji list v petek, 2. novembra 1894.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobijo vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 18.— Četrt leta . . . gld. 8.—
Pol leta . . . „ 6.—50 Jeden mesec . . . „ 1.—10
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15.— Četrt leta . . . gld. 4.—
Pol leta . . . „ 8.— Jeden mesec . . . „ 1.—40

Naročnje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne osiramo na dotično naročilo.

Vse one čestite p. n. naročnike, kateri so z naročnino na dolgu, opozarjamo uljudno, da nam blagovolijo isto vposlati, ker drugače jim bo list ustavljen.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Po zmagi na Notranjskem.

To ni bila prva zmaga, katero nam je včeraj brzojav poročal z notranjskega volilnega bojišča. V kratki dobi sedmih let pretrgala je smrt s kruto roko vezi mej notranjskimi volilci in tremi njihovimi poslanci: Obreza, Kavčič in Kraigher so skoraj zapored legli v hladni prerani grob. Vmes se je zvršila še jedna redna deželnozborna volitev in tako se je pripetil izvanreden slučaj, da so včeraj notranjski možje stopili bili četrti pot na volišče v kratkih sedmih letih. In kaj se nam v tej zgodovini kaže? To se nam kaže, da je bil pri vsaki volitvi boj, in nadalje se nam kaže, da je bila zmaga še vselej na tisti strani, na kateri se je siljajno pojavila tudi včerajšnji dan — na strani naši! Boj pa je bil, ko še ni bilo katoliških shodov in ko še Slovenci v tej kronovini nismo bili razcepljeni

v dva tabora. Boj je bil zato, ker se je vedno našla zalega mladih duhovnikov, katera je v svoji arboritosti dala „contra“ vsakemu kandidatu, ki se je zanj izrekla velika večina odločilnih notranjskih mož. Leta 1886 se je zgodilo to proti Hinku Kavčiču. Če prav je bil na volilnih shodih proglašen kandidatom, čeprav ga je tedaj kompetentni klub narednih poslancev jednoglasno priporočal, — vendar ni mirovala izvestna zalega, ampak je proti narodni tedaj splošno spoštovani disciplini agitovala in glasila za svojega posebnega kandidata, za katerega si je vzela moža, ne da bi bil ta v kandidatu privolil. Seveda je propadla. Isto se je ponovilo l. 1889 pri splošnih volitvah, ko sta bila od volilnih shodov, ter pripoznanega centralnega volilnega odbora preglajena kandidatom zopet Hinko Kavčič in pa dr. Vošnjak. Tudi sedaj je ista zalega usiljevala dva svoja protikandidata, s katerima je seveda zopet žalostno propadla. In v tretjič smo jo srečali lanske leto, srečali isto zalego, katera je le pod novo firmo in kot sankcionovana stranka šla proti kandidatu istih mož, ki so bili prej volilci Kavčiča in dra. Vošnjaka, proti Juriju Kraigherju, proglašenu od „Slov. društva“. Zmagali so zopet le isti možje, zmagal je naš kandidat. Včerajšnja naša zmaga torej, katero nam dovede v deželno zbornico Frana Arkota, moža vrlih lastnostij, ni prva ampak je četrta naša, — je zrel sad starega volilnega boja na Notranjskem!

Iz te polupretekle volilne zgodovine pa se da posneti marsikaj. Mi vidimo, da je na notranjskih tleh mogočno deblo politične samostojnosti in razsodnosti, kojega veje se razprostirajo po vsej pokrajini. V vsakem večjem kraju nahajamo može, ki imajo zrelo sodbo o političnih razmerah in se mlajši značajno drže tradicij starejših. In tako je bilo mogoče, da je Notranjska celo dobo ustavnega življenja ostala nepremično na narodnem, slovenskem programu in, osobito v kmetijskih občinah, prosta najmanjše nemškutarije. Osobito pri volitvah so ti možje v veljavo znali spraviti svojo samostojnost in se složno postavili na čelo svojim rojakom, da se je izrazila volja Notranjske v odločno narodnem in, če

treba, tudi v svobodomiselnem in naprednem dubu. Storili so to tem lažje, ker gmotno niso bili od nikogar zavisni. To pa seveda nekaterim ljudem, ki so na Notranjskem od danes do jutri, ki bi pa vendar radi zapustili spomin razprtije, kjer so nekaj časa ostali, ni bilo prav, in videli smo, da so hoteli celo še tedaj, ko smo bili Slovenci na Kranjskem politično jedini, oškodovati zlasti pri volitvah prosto organizacijo in složno zvezo notranjskih mož z vsakovrstnimi mahinacijami. In poseben pogum so dobili sedaj, ko se je kakor nalašč za njihove lastnosti ustvarila nova „katoliško-konservativna“ stranka in so torej kot del te stranke poskusili vgnezditi se na vejah notranjske zavednosti in samostojnosti. Da se jim to ni posrečilo in posrečiti ne more, to dokazuje lanska in letošnja volitev. Ista organizacija notranjskih mož, ki je prejšnja leta prezirala, oziroma potrdila nasprotno pustolovstvo, izrekla je včeraj s pomnoženimi glasovi, da s „katoliško-konservativno“ in „Slovenčev“ stranko ničesar opraviti ne more, in poprej je mej volilnim gibanjem razodevala, da se tudi boče sama ojačiti in učvrstiti ter tako tem gotoveje poraziti stranko, katera se jim je usiljevali začela. Pač so povišeni sedaj njeni matadorji in vročekrvni agitatorji in njeno glasilo je že v soboto priobčilo članek, kateri kaže, da nasprotna stranka, ker se jej ni posrečilo Notranjske politično desorganizirati, boče pričeti delo za socijalno in gospodarsko desorganizacijo, ker že sedaj bujska notranjsko ljudstvo proti tistim, kateri so si kaj prislužili in pribranili, proti trgovcem, prekupovalcem itd., kateri so v stanu drugim dajati dela in zaslužka. Da, to je jedro politikovanja kranjske „katoliško-konservativne“ ali „klerikalne“ stranke: zastupati vse zasebne in politične razmere, če se ne dajo zgnesti v njene namene! No, na gospodarskem polju si bode ta stranka najprej vrat zlomila! Škoduje pa nič, če si notranjski veljaki dobro zapamtijo „Slovenčev“ sobotni članek! V ostalem pa kličemo njim in vsem našim Notranjcem: čast Vašemu moštvu in Vaši složni organizaciji v prid narodni stvari in zdravemu napredku!

LISTEK.

Knez Miloš v Ljubljani.

Pod tem naslovom priobčil je dr. Milan Vesnić v prvi številki letošnjega Beogradskega zbornika „Delo“ opis bivanja srbskega kneza Miloša v Ljubljani, za kateri je dobil podatke od tukajšnjega trgovca Karla Karingerja, ki jih je podedoval po svojem očetu. Njegova prodajalnica nosi ime „zum Fürsten Milosch“, a kazalo visi sedaj le notri v štacuni. Kako je bival knez Miloš v Ljubljani, utegne le malo komu znano biti, zato je naj to ob kratkem pojasnim.

Znano je, da sta Avstrija in Rusija priznali l. 1830. Miloša Obrenovića kot srbskega kneza. Ta pa je prav samooblastno vladal, kakor kak turški paša (on ni znal niti pisati) in celo zahteval od svojih podložnikov, da so mu tlako delali. Celo obrtniki v Belemgradu so morali večkrat zapreti svoje delavnice in iti knezu seno spravljati. L. 1838. so sklenili sicer nekako ustavo za Srbijo, ali Miloš jo je hotel z ustajo odpraviti. Zato so ga prisilili, da je zbežal poleti 1839. l. v Avstrijo in mesto njega so srbski velikaši izvolili za svojega kneza mlajšega Miloševga brata Mihaela, a ker tudi on ni bil boljši, izvolili so l. 1842. Aleksandra Kara-

gorgjevića za svojega državnega poglavarja. Ta poslednji je vladal do l. 1858. in potem so zopet poklicali Miloša na prestol.

Dokler je bival knez Miloš v prognanstvu, živel je navadno na Dunaji in mnogo občeval z Vukom Stefanovićem in našim Kopitarjem, katerima je povedal marsikatero narodno drobtinico. Ko pa se je začelo l. 1848. narodno gibanje tudi mej južnimi Slovani, obudila se je v Milošu zopet želja po vladi in mislil je baje celo na neko zjedinenje vseh južnih Slovanov pod njegovim žezlom. Da bi terdu spoznal, podal se je tudi v Zagreb in v Ljubljano, kamor je prispel po dolenski cesti 10. junija 1848. opoljudne in se ustavil v hotelu „pri avstrijskem dvoru“, t. j. v sedanji Mahrovi hiši.*) Spremljal ga je v imenu avstrijske vlade stotnik prve banalne polkovnije Anton pl. Plantach, potem dva njegova prijatelja, tajnik in sluga. Stotnik je kupoval nekaj v Karingerjevi prodajalnici in povedal očetu sedanjega lastnika, Jožefu, da se ustavi Miloš za nekaj dni v Ljubljani, dokler se ne odpočije in ne odpo-tuje dalje proti Inšpruku, kjer je tedaj bival cesar Ferdinand.

*) Ravno v tej hiši se je rodil tudi znani Don Carlos in bil krščen v frančiškanski cerkvi. Za kuma mu je bil čavljarski mojster Matevž Pleško, oče sedanjega sodnega svetnika, ki se je slučajno tam nahajal.

Ker je stotnik hvalil lep položaj Ljubljane, zato se mu je ponudil pokojni Karinger, da ga pelje na Grad, da si ogleda okolico. Povedal mu je tudi, da priredi narodna garda na binkoštni ponedeljek, dne 12. junija zabavo v „Kolizeju“ na korist svojemu glasbenemu fondu. Pokazal mu je tudi galanterijske dobrotke za tombolo, katere je on daroval, in ga spremil potem v hotel in pa k generalu Appelu, kamor so bili stotnika mej tem poklicali z „odprtim poveljem“. Mimo generala je sviral zvečer gardska glasba „mirozov“ in g. Karinger reče kapelniku, naj gredo igrati še pred Miloševo stanovanje. To se je tudi zgodilo in neki poslušalec je celo „živio“ zavpil. Milošu je moralo to po volji biti, kajti podaril je glasbi 50 goldinarjev.

Na binkoštno nedeljo zjutraj hotel je peljati g. Karinger stotnika na Rožnik, a mu je to odrekal, češ, da ne sme iz bližine kneževine in da so se včeraj izvedele tako resne stvari (gotovo namen Miloševga potovanja), da ne more g. Karingerju dopustiti, da pozove kneza na meščansko veselico. Ali g. Karinger se ni dal oplašiti, nego oblekel se je v gardsko uniformo in šel drugi dan z glavnim poveljnikom gardske straže, njegovim svakom Samasom, v predsobo kneza Miloša, ter rekel slugi Jovanoviću, ki je govoril tudi nemški, naj jih oznani knezu, ne zmeč se za prisotnega stotnika. Gosp.

O včerajšnji volitvi nam piše še posebe odlični notranjski rodoljub:

Volilna borba na Notranjskem je končana. Izid je pokazal valed strastne agitacije klerikalne stranke in tej sledečega odpora naših volilcev razmerje političnih moči obeh strank na Notranjskem nekako v električni razsvetljavi. Iz etičnega strogo narodnega in tudi iz verskega stališča smo valed volilne borbe primorani končani volitvi posvetiti celo našo pozornost.

Kdo je vodil bojne čete nasprotne stranke? — Mladi, iz semenišča komaj izpuščeni kapelani, ki praktičnih potreb ljudstva niti ne poznajo. Le redki bili so v njih vrstah starejši, izkušeni duhovniki. In ti so se nekako prisiljeno udeleževali cele akcije; saj se je vendar pripetilo, da je častitega duhovnika - dekana pri volitvah premagal — njegov lastni kapelan!

In s čim so se bojevali? Kdor je slišal pridige na lécah, pregovarjanje posameznikov in modrovanje priprostega kmetiča, sme na ves glas reči, da se je njihov boj bojeval z nepoštenim orodjem. Nočemo popevati njihove stare metode, da se vsak prijatelj narodne stranke vrže iz prižnice prosto mej žide in framasone (to vrsto ljudi učil je nas spoznavati šele „Slovenec!“ op. stavca); gotovo pa je žalostno, da se duhovnik spozabi iz léce označujoč božjo besedo prostemu ljudstvu lagati, da stori večji greh volilec, ki voli naprednjaka, kot tisti, ki prelomi božje zapovedi! itd. In š. bolj žalostno je, ako se zgolj iz agitacijskega namena ustanovi vkljub davno nameravanemu narodnemu denarnemu zavodu konkurenčni zavod z očitnim namenom ljudi vabiti k sebi, jih zapeljati — in potem neizogibno pripraviti v škodo. Odljubovalo se je revežem na kopice denarja po 4½ odstotkov, vpisava pa se v dolžna pisma po 5 ali 6 odstotkov in dolžna pisma hoditja na mejo hrvatskega Primorja delat — Ljubljanski odvetnik s službe prostim aseku rančnim agentom! In to se imenuje pomoč kmetu — na katoliški podlagi!

In proti komu se je bojevalo? Na dan volitve je to lahko videl vsak s svojimi očmi. Na jedni — naredni napredni strani — cvet naših mož, odlični kmetovalci, trgovci, kmetijski obrtniki, poslani v volilni boj od zavednega samostojnega ljudstva, na drugej strani nebroj mladih kapelanov in njihove nalovljene ovčice. Kdor je videl ta prizor, ta si je moral reči, gledajoč na naše može: ponosen sme biti vsak Slovenec na te može, bodimo veseli, da jih imamo in Bog nam le daj še obilo število iz te korenine!

In ti može, brez katerih bi bila Notranjska bolj pusta kot so sem ter tja nje trda kraška tla, vrženi so od mladih naših kapelanov že mej „kozle, katere je ločil Gospod od svojih ovčic“, ti može potisnjeni so od njih tudi že mej politične mrtvece, katerim na gre besede niti na tem svetu. Hvala Bogu, da jim Notranjci ne bodo nikdar spulnili te srčne želje. Na to lahko trdno upamo, na to zidamo!

Primorani pa smo, ozirati se na versko stališče ne v prid našim fanatikom, temveč v prid verske in moralne odgoje našega naroda.

Nam ni na tem, kriti ovati uporabo vpliva tega ali onega na sovohlce. Zaano je vsakemu, da se v vsakem boju uporablja vsak vpliv in kar piše v tem oziru „Slovenec“ v sobotni številki proti napredni stranki, je golo farizejstvo. Nam je na primer dobro znano, kako je vplivala „Planinska graščina“ na svoje kupce in voznike, kako je zmagal gospod župnik v Slavini itd. — ali pustimo v nemar te malenkosti ter se držimo načelnega vprašanja: Kaj je dosegla in kaj doseže fanatizovani del duhovščine s tem načinom agitacije, ki se je nepošteno zlasti iz léce vršila proti napredni stranki? Duhovi so se razburjali in razburili, kmalu bode nerazsodni kmetič videl v svojem sosedu brezverskega sovražnika, sovraštvo preneslo se bode v gospodarsko življenje v pravo škodo posameznikom. — In duhovniki sami? Jednim bode njihov kapelan — mali bog, drugim pa — in gotovo razumnejšemu delu — človek, ki dela nemir in zdrabo v občini! V teh kratkih besedah povedana je vsa moralna škoda, ki bode sledila za ljudstvo in za duhovnika iz tega boja. Namesto katoliške ljubezni sejejo sovraštvo, namesto ljubezni in ugleda želi bode mej razumnostvom in prostim ljudstvom opravičeno sovraštvo in zaničevanje, v cerkvi — pa vedno več praznega prostora. — Če je torej take vrste boj v prid veri, duhovnemu stanu in njegovi veljavi, to naj si presodi „generalni štab“ nasprotne stranke. Da, ta „katoliško-slovenska“ načela!

Shod zaupnih mož na Koroškem.

[Izv. dop.]

Iz Celovca, 26. oktobra.

Konec.)

Nadalje reče govornik: Slišal sem in se na lastne oči prepričal, da so tudi nekateri nasprotniki danes tukaj mej zborovalci, čeravno jih nismo vabili. Toda nič ne stori, naj le poslušajo, vsaj se bodo preverili, da mi le resnico ljubimo in se za pravico potegujemo. Morda se prepričajo, da je boljše biti na naši strani, kakor na nasprotni. In ako se prelevijo iz Savla v Pavla, bode to le nam in njim samim v korist. Ker sme nas vsak slišati, zato smo pustili vrata na stežaj odprte. Nam se ni treba skrivati za zaprte duri, ker naše delovanje je pošteno in čisto. Nemški liberalci in nacionalci pa tega ne morejo reči, zato pa napravljajo vsa svoja bolj važna zborovanja in posvetovanja pod ključem, kjer potem kot avstrijski podaniki navadno prav navdušeno slavijo nemškega Bismarka in po vrhu, ako jim čas pripušča, pustijo živeti tudi nemškega cesarja. Na svojega lastnega avstrijskega cesarja navadno radi čisto pozabijo. To so torej tisti patrioti, ki nam vedno očitajo, da škilimo na sever, v Rusijo, sami pa vse pripravljajo v to, da bi se prej ko mogoče zgradil velikonemški most do Adrije ter se postavila pruska pikehalva na glavo našega avstrijskega vojaka. To pa mi Slovenci ne bomo pripustili; želel bi, da bi prišel čas, ko bode nemški šolmašter imel priliko poskusiti našo slovensko pest. Velikokrat so že naši slovenski sinovi krvaveli v bojih proti sovražnikom naše ljubljene Avstrije in vedno so se odlikovali kot junaki in celi

može. Tako storili bodo tudi danes in vsigdar, kedar jih bode pozval pod orožje klic našega presvitlega cesarja. Varovati hočemo torej sebe in svojo posest, pred vsem pa hočemo ščititi našo slovensko zemljo, kolikor je še imamo; od nje ne odstopimo prostovoljno niti za pól. Naši nasprotniki po svojih listih tudi vedno kritijo, kako na debelo nas pita naša slavna vlada z dobrotami. To je bedarija; le pesek v oči mečljeje svojim čitateljem, ker jim je na tem, da se tudi poštenjšim Nemcem ne zbistrijo pojmovi o naših težnjah, in ker bočejo v kalnem ribariti, so prisiljeni, hujskarijo proti nam nadaljevati. Pri zadnjih volitvah se je jasno pokazalo, kdo je imel največ surovosti prenašati. Ves nemški liberalni Izrael je „unisono“ udrihal večinoma le po nas Slovenceh, če tudi smo si izvolili obakrat poštenega katoliškega Nemca za poslanca v državni in deželni zbor. In zakaj? Zato, ker jim tu ni šlo več za stvar, kajti takrat so že propadli, pač pa so hiteli to priliko v prvi vrsti izkoristiti v to, da so svoje nemške pristase zopet malo nasproti nam nadražili, kar nas pa ni čisto nič motilo, kajti vsega tega smo že tako vajeni, da se čez take pisarije več ne hudujemo; pomilovati moramo le tiste, ki takim bedarijam dandanes še kaj verujejo. Da nas vlada ne pita z dobrotami, to najjasneje lahko dokažemo s tem, da nam niti dvojezičnega pečata za novo Kotmirske pošto, ki ima v kratkem biti ustanovljena, ne privoščijo. Župan g. Prosekar je tudi v tej zadevi moral hoditi trnjevo pot, a opravil ni ničesar. O drugih krivicah, pravi, niti ne govorim. Omenjati tudi, da si pridobivamo s poštenim delom ljudstvo sicer počasi, a vendar gotovo na svojo stran, kar pos-bno priča današnji shod in bode pričala večerna slavnost, h kateri bode privrelo národa iz vseh krajev slovenske Koroške na stotine. Želi, da bi se po vseh krajih častila naša duhovščina pričela še bolj živo g bati, in ljudi poučevati tudi v političnih naših pravicah, da bomo imeli takrat, kedar nastopimo volilno borbo, po vseh ravlinah in dolinah lepe naše slovenske zemlje že dovolj politično izvežbanih mož, ki nam bodo potem mogli dobro služiti za časa volitev pri agitacijah, bodisi v katerekoli zastope. Naši nasprotniki imajo v takih slučajih brez izjeme vso posvetno inteligenco na svoji strani, in učitelji po vsej deželi so kar komandirani na delo, kedar je treba nastopiti proti nam Slovincem. Mi se moramo torej braniti in nanašati na tiste, katere imamo, in ti so naši častiti gospodje duhovniki, katerim smemo zaupati in od katerih smo prepričani, da nas v hudi uri ali stiski nikdar ne bodo zapustili. — Spominjal se je tudi ljudskega štetja, pri katerem se je samo na Koroškem v korist Nemcev požrlo zopet do 30 000 Slovencev, ter priporočal navzočim s pogumom vztrajati pri delu toliko časa, da si priborimo končno zmago. Da pa dosežemo to zmago, potrebno je pred vsem, da se organizujemo ter si podamo roke v skupno delo, kateremu daj Bog svoj blagoslov. (Burno in vsestransko odobravanje je sledilo temu govoru.)

— Dalje v prilogi. —

Karlinger prosi kneza, naj počasti meščansko veselico in naj mu dovoli, da ga bode on vodil po mestu in na svečanostni prostor. Miloš sicer ni bil dobre volje, ker je bil prejšnji dan izvedel, da ban Jelačić zahteva, naj ga koj privedó nazaj v Zagreb, kar je knez z vso odlučnostjo odklonil; a vendar ga je veselilo Karingerjevo povabilo in je sprejel (tolmačil je sluga) obe njegovi ponudbi. Daroval je tudi 50 dukatov za glasbeni fund in 100 gld. dijaški legiji.

V predsobi je izvedel g. Karlinger od Kneževoga sluga, kako sta se stotnik in knez pričkala prejšnji večer. Ban Jelačić je zahteval, naj dovede Appel Miloša uazaj v Zagreb, če ne z lepa, pa s silo. Knez pa je odgovoril, da ga živega nihče več ne pripelje zopet v Zagreb in da se bo temu ustavljaj z vsemi mogočimi sredstvi. Potem je prašal g. Karinger stotnika, ali mu je Appel obečal pomoč, da kneza siloma odvede v Zagreb. Stotnik je odgovoril: „Ne, general nima tu niti jednega vojaka!“ — „No, potem bo garda branila kneza“, pristavi g. Karinger in gre naravnost k Appelu. Temu obrazloži, da ban nima nič ukazovati v Ljubljani, nego jedino le general kakor mestni komandant, ki pa ne sme dalje trpeti, da straži v Ljubljani Miloša, kateremu je garda vse časti skazala, tuj graničarski oficir in mu greni življenje. Knez ima svoj pasoš iz hiše na

Dunaji, tam naj se ga toži, ako je kaj pregrešil. Prosi torej, naj general odstrani oficirja od kneza, če ne, bi se znala garda očitno za kneza potegniti. Na to je Appel obljubil, da bo že skrbel, da bode mogel knez k jutrajšaji meščanski veselici priti brez stotnikovega nadzorstva.

Okoli pete ure popoldne pride g. Karlinger s kočijami po kneza ter odpelje njega in njegovo spremstvo na Fužine, kjer sta ga gosp. Trpinec in njegova gospa najljubeznivejše sprejela in pogostila, ali knez je pil samo vodo. Vender je nazdravil hišnemu gospodarju in njegovi domačici, na čemer se mu je prvi zahvalil. Potem se je knez srčno poslovil in peljal mimo najdišnice na Grad. Tu je knezu zelo ugajal razgled po celi okolici in on se je izjavil, da pride kmalu zopet v Ljubljano, kjer je priroda vse združila: „dobri ljudje zaslužujejo takšne prirodne darove“.

Druzega jutra 12. junija — piše Karlinger — pride zgodaj k meni Jovanović in mi pové, da me knez prosi, naj pridem k njemu in ga spremim k guvernerju in generalnemu pod-feldmaršalu Appelu. Okoli poludne so se pripeljali k guvernerju grofu Welseisheimu, ki je govoril samo o nemirih v Italiji, a poset je bil kratek. Pri generalu Appelu je pokazal Miloš svoj pasoš in se pritožil radi banovega obnašanja. Zato je poklical general prisotnega

stotnika v bližnjo sobo, in ko sta zopet izšla, priporočil se je stotnik ter odšel. Na to pa je rekel general Milošu: Popotujte, kneže, kamorkoli vas je volja in zabavajte se tu prav svobodno.

Po kosilu odpeljal je g. Karlinger kneza k zabavi. Mej potom dal mu je 20 dukatov za najdišnico, katere je prvi izročil javno v Lattermanovem drevedu pokroviteljici tega zavoda grofici Stubenberg. Na veselíšču v Kolizeju dočakala je kneza glasba in ga pozdravila z jednim „Intrare“, a ljudstvo ga je pozdravljalo z „živio“, kar je bilo knezu posebno milo. Pri mizi Karingerjeve rodovine povžil je knez jeden sladoleđ in potem so šli peš skozi Tivoli in se odpeljali skozi Spodnji Rožnik, kjer je knez popil še jedno čašo vode, po „večni poti“ okoli celega griča. Mej potjo je pripovedal sluga Jovanović g. Karingerju, kako se je knezu v Zagrebu godilo, kako je neki Gač, urednik „Agrar Zeitunge“ izmolzel iz njega mnogo, mnogo tisočakov in kako ga je nazadnje narodna straža zaprla v njegovem stanovanju pri „Lovačkom rogu“ in od todi odvela celo v občinsko svetovalnico. Tedaj pa je kneževu spremstvo poročilo vso stvar Miloševemu sinu Mihaelu, ki je živel tedaj v Koložu (Klausenburg). Ta je nemudoma prihitel v Zagreb in je izposloval pri banu, da so Miloša izpustili in mu dovolili svobodno odpotovati proti Ljubljani.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 31. oktobra.

Volilna reforma.

Poljski listi potrjujejo vest, katero so oficijozno še te dni dementovali, da misli namreč vlada razširiti volilno pravico tako, da ustanovi novo kurijo, v kateri bi imeli volilno pravico vsi tisti, ki ne plačujejo nič davka ali ne toliko, da bi imeli zdaj volilno pravico. Konservativci niso s tem načrtom nič kaj zadovoljni, še manj pa Poljaki, a ne upirajo se mu zato, ker vedo, da se izreče proti njemu večina deželnih zborov. Sicer pa ni ta vest še potrjena in po tem, kar javljajo Dunajski „Politische Fragmente“, tudi ne more biti. Rečeni list pravi, da bo ministerski predsednik že v jedni prihodnjih konferencij glede volilne reforme v imeni vlade izjavil, da vlada ne prevzame niti napram kroni niti napram prebivalstvu odgovornosti za nadaljnje zavlačenje volilne reforme. Ako bi se koalicijske stranke vsaj glede vodilnih načel ne zjedini do Božiča, potem bo ministerski predsednik to sporočil cesarju in mu dal svoj portfelj na razpolaganje. To soglasja s tem, kar smo poročali te dni, da je namreč cesar določil vladi termin, do kdaj mora biti volilna reforma gotova, sicer da imenuje uradniško ministerstvo. Da je res cesar odločno za razširjenje volilne pravice, o tem ni dvoma, to verujejo tudi delavski krogi, kakor se je pokazalo na delavskih shodih v ponedeljek na Dunaji. „Grazer Volksblatt“ pa še več, pravi namreč, da se grof Tassie za kulisami z vsemi silami poteguje za svoj načrt volilni reformi. Pa ne da bi bil uradniškemu kabinetu načelnik Tassie ali Steinbach?

Parlamentarne vesti.

Generalna debata o novem kazenskem zakonu se bo končala šele v soboto. Vzlic brezštevilnim premisležem predlogom upajo prijatelji predloge, da se stvar vender še ugodno reši. S hitro rešitvijo premisležnih predlogov, ki se bodo do malega vsi odklonili, upajo, da se še pred Božičem dožene specialna debata. Ali je to pričakovanje opravičeno, se kmalu pokaže. Danes se snidejo nekateri odseki, začne se torej resno delo. Vlada želi, naj bi se čim prej rešil načrt novemu domovinskemu zakonu in načrt o lokalnih železnicah.

Poljaki proti ravnopravnosti.

„Odločba, da je pri italijanskih (!) okrajnih sodiščih v Istri napraviti dvojezične napise itd., se mora odločno obsoditi. Narodna ravnopravnost bi se nikjer ne imela izvršiti mehanično, ne glede na historične in druge razmere. V Istri, ki je že v predkristijanski dobi pripadala rimski državi in potem bila dolgo časa italijanska provincija, se ni nikdar posrečilo uvesti nemščino kot uradni jezik. Izpodriniti v Istri italijanščino s slovanskim jezikom, bi ne bila nikaka ravnopravnost, ampak nasilstvo, storjeno starim pravicam italijanskega prebivalstva. Ne gre nam v glavo, v kateri drugi namen se imajo v izključno italijanskih mestih, kakor v Piranu, Kopru, Rovinju napraviti dvojezični napisi. Jeza Italijanov je razumljiva. Tudi Poljake bi nemilo zadelo, če bi kdo poskusil vzeti poljski značaj Lvovu ali kakemu drugemu mestu, ki je plod civilizacijskega delovanja poljskega naroda. Interes države nikakor ne zahteva, da se italijanski jezik izpodrine. Jezik Danteov ima toliko moč nad jezik Starčeviča in Spinčiča, da tudi najmočnejši vpliv ne more izposlovati, da bi ta jezik nadomestil italijanščino. Z ozirom na akcijo, ki hoče Istro narediti utrakvistično, se nam usiljuje vprašanje: Cui prodest? Ali je bilo umestno provocirati brez po-

V torek 13. junija prišel je Jovanović povedat g. Karingerju, da je knez obolel. G. Karinger je šel koj k njemu in stopil k njegovi postelji, a knez mu je podal roko, poljubil ga in imenoval ga svojega rešitelja, češ, da je on s svojim prijateljskim obdobjem pomiril žolč, katere se mu je hotela razliti valed dogodkov v Zagrebu. Istega dne posetil je g. Karinger še večkrat kneza in vsakokrat je slišal, da mu je vedno bolje. V sredo okoli 10. ure peljal se je Miloš že na sprehod in sicer v Zalog, kjer so ravno izkrcavali jedno savsko ladjo, kar je kneza prav zanimalo. Hotel je tudi videti, kje se Ljubljana v Savo izliva, ali ker so bili prav tedaj začeli pripravljati dela za železnico, ni bilo mogoče peljati se do Podgrada pod Ostrim vrhom. Peš hoditi bilo je za kneza pretežavno in vrh tega je začelo še dežiti.

Zato so se odpeljali raje k papirnici v Vevče, kamor je bil g. Karinger že naprej poslal poročilo o kneževem prihodu. Gospodarji so bili nakrasili tvornico od zunaj in potem, ko jo je knez pregledal, dali so mu dva risa papirja. Potem so se povrnili v Ljubljano in po obedu prišla sta k Milošu dva advokata, ki sta ga imela spremljati v Inšpruk in začeti tožbo proti Gačevim sleparijam v Zagrebu. Zvečer, po deseti uri, pokliče knez g. Karingerja k sebi in mu da povedati po jednem svojih advokatov

trebe italijansko prebivalstvo? In še to na voljo ljudem, ki že komaj čakajo, da pridejo Rusi v Zagreb in ustanove veliko slovansko ali bolje vele-rusko državo od Belega morja do Adrije? Ta spis, ki se cedi sovraštva proti južnim Slovanom, ni bil natisnjen v kakem nemškem ali italijanskem časopisu, ampak v najoficijelnejšem glasilu poljske državnozbornske delegacije in sicer njega aristokratske, plutokratske in konservativne skupine, v Lvovskem „Przegladu“, za katerim stoje grofje Wodzicki, Wolanski, Hompesz, Barkowski in drugi. Ta slovansk jezik tako sramoteči pamflet proti narodni ravnopravnosti je bil pisan v slovanskem jeziku. Idijozinkracija nekaterih poljskih krogov proti besedi ravnopravnost je razumena in tudi to razumemo, da ima ortodoksno koalicijski list teh krogov posebne obzire napram italijanskemu pilepku vladnih klubov. Prečudno pa je, da v trenutku, ko je ministerstvo prisiljeno varovati Slované pred svojimi italijanskimi privrženci z vojaško silo, ko mora z vojaško asistenco izvršiti narodno ravnopravnost v Istri in z bodali pokazati Italijanom svojo avtoriteto, prečudno je, da se najde vladni list, pisan v slovanskem jeziku, ki se izreče zoper ministerstvo in se poteguje za iredentovske revolucionarje. Ta protislovanski eksces „Przeglad“ je nov dokaz poljskega protislovanskega mišljenja. Kaj poreko k temu tisti, ki zagovarjajo zvezo Slovencev s Poljaki, ali bodo sedaj prepričani, da je res graeca fides — nulla fides?

Vnanje države.

Nikola Kristić na krmilu.

Nikolajevč je odstopil. Ko se je kralj vrnil s svojega potovanja, formuloval je Nikolajevč svoje zahteve: Naj se liberalna ministra odpustita in takisto ravnatelj državnih monopolov, finančni minister Vukašin Petrović naj se bavi samo s svojim resortom in naj z razkraljem Milanom ne intrigira zoper ministerskega predsednika, naj se nekateri usdarjeni radikalci vzmó v državno službo, naj se kralj emancipuje od svojega očeta Milana, in volitve v skupščino naj se čim prej razpišejo. Kralj je te zahteve odklonil in Nikolajevč je vsled tega odstopil. Zastonj je mož oskrnjeval ideale srbskega naroda. Z njim je v temo privatnega življenja stopil eden najzopernejših politikov, kar jih je motna reka srbskega javnega življenja spravila na površje. Nikolajevč je bil breznačajan, častiblepen, nasilen in krivičen in sreča je, da je odstopil. Njegovo mesto je zavzel Nikola Kristić, „Milanov krvnik“, kakor ga imenuje narod. Njegovo imenovanje pomeni, da se bo v Srbiji vladalo kruto in samovoljno, ne s pomočjo zakonov, ampak s pomočjo bodal in pušek. Državne blagajne se bodo napolnile in Milan jih bo mogel prazniti. Z imenovanjem Kristića je razdejana bajka o nevtralnem ministerstvu. Zdej se ne bo več govorilo o nevtralnosti in o koaliciji. Kristićevo ime je cel program. Srbi so lahko veseli, da je ta stari žandar prišel na krmilo. Hujšega po njem ne more priti nič. On je zadnja postaja pred obratom na boljše.

Dopisi.

Iz kamniške okolice, 29. oktobra. [Izv. dop.] („Katoliški“ shod.) Gospod urednik! Oprostite mi, danes Vam moram povedati par gorkih — taki ste toraj! Dosedaj Vas nisem še poznal, Vas in Vaše stranke, a od včeraj naprej Vas bom poznal in tega ste sami krivi! Zajemal sem to izpoznanje iz ust naših patent-katolikov, a da ti ne govore neresnice nikdar in nikoli, to je Vam samim

v nemščini, da knez odpotuje drugo jutro in da se mu prav zelo zahvaljuje za vse ono, kar je storil za njegovo osebo in da mu boče dati mali spomin. Potem poljubi knez g. Karingerja nekolikokrat in mu izroči škafličico, v kateri je bila zlata naprsna igla s kneževno podobo in obdana s pravimi biserji. Zatem se je g. Karinger priščno poslovil in je odšel.

Drugo jutro, 15. junija, okoli pete ure sede Miloš v poštni voz, poslovi se še jedenkrat od g. Karingerja in se odpelje proti Gorenjskemu. Njegov sluga Jovanović pa se je odpeljal ob deseti uri nazaj v Zagreb, da je spremljal kneževoga sina Mihaela v Slatino pri Rogatcu.

G. Jože Karinger je moral prav zaljubljen biti v kneza Miloša, ker ga je še pozneje prosil, naj mu dovoli postaviti nad svojo prodajalnico kazalo z nadpisom „k knezu Milošu“. To dovoljenje je izdal in z svojim lastnim pečatom potrdil dne 30. septembra 1849 v Draždanah, da sme namreč dati preslikati darovano podobo in postaviti jo na trdno njegove prodajalnice ter pristavi: „Ko vam dajem to izjavo in dovoljenje, moram še izreči željo, da ne bi stavile dotične oblasti nobene zapreke uresničenju te želje g. Karingerja“. Podkrižan na tej izjavi je „knez Miloš Obrenović“, a podpisal „po nalogu njegove Svetlosti: Konstantin Hacija, sekretar“. S. R.

dosti znano. Toraj k stvari! Včeraj bil je v Kamniku ustanovni shod „slovenskega katoliškega društva“ za Kamnik in njegovo lepo okolico. Solze radosti igrale so mi v obeh, ko sem gledal zbrano množico, da čuje, v kaki nevarnosti je vera in kaj se mora ukreniti, da se ta nevarnost tudi odvrne. In zakaj so mi igrale solze radosti v obeh? Zato, ker sem se iz te množice prepričal, da katoliška vera pri nas nikakor ne peša, marveč da stoji na jako krepkih nogah. Toda k stvari! Dejal sem, da Vam povem par gorkih, da boste vedeli, kako Vas zdaj poznam.

Ko smo bili vsi skupaj — bilo nas je gotovo kakih dvesto v dvorani pri Kristofu — pozdravil je kamniški dekan, gospod Oblak, za njim so zaporedoma govorili gospodje dekan Moravski kot predsednik društva, kaplan Kalan iz Kamnika in razvijali pravi omen osnutke novega društva. V tem pa je pripeljal voz iz Ljubljane že skoro ne več pričakovana glavna govornika. Takoj so prevzeli besedo gospod odvetnik iz Ljubljane in v zelo preudarjeni besedi razložili pomen socializma, narodnosti, liberalizma, socialne demokracije in anarhizma. Glede na narodnost so delali gospod doktor zelo duhovite primere o nazorih raznih učenjakov, kar se tiče pomena narodnosti; mej drugim so omenili nekega učenjaka, ki je baje dejal, da odločuje narodnost človeška glavna — črepija, ali „lobanja“, kakor pravite slovenski „grobokopi“ (pri tem sem gospoda doktorja pazno gledal od strani in opazil, da je nji hova črepija ali lobanja prav malce podobna oniakega narodnjaka). Pri tej opombi smo se vsi na glas zasmijali, ker to je bilo zares dobro povedano. Potem je prišlo govorjenje na Vas liberalce in narodne naprednjake in glejte, to je bila prilika, ko sem Vas izpoznal. Na svoja žalostna ušesa sem moral slišati, da ste Vi liberalci ravno tiste kategorije ali vrste, kakor židje našega stoletja; Vaš liberalizem ni nič drugega kakor prosti izrodek onega liberalizma, ki je gmotno in duševno uničil današnjo družbo človeško in jo še uničuje pod firmo socialne demokracije in anarhizma, — no, pa vsaj to sami dobro veste, bolje ko jaz, kmet. Vaša narodnost je goli humbug, kajti Vi povdariate svojo narodnost pri vsaki priliki, ali v svojem arcu je ne čutite prav nič, pač pa delate žnjo za Vaš žep. Da, za Vaš žep! Z grozo v srci sem moral slišati na svoja jezna ušesa, da se Vi liberalci na Notranjskem kažete svojim volilcem nasproti pravcate tirane, da silite ljudi, ki so svojim liberalnim gospodarjem dolžni, oddati svoje glasove za liberalne poslance pod grožajo, da se jih spravi na boben! Recite, ali je to lepo? Ali se na tak način reši pereče naša socialna vprašanje? Čudno! Vsa Vaša narodnost in inteligenca obstoji v zabavljanju na „farje“; tisti človek, ki je narodno-napreden, je po Vašem mnenju naroden, a „farji“ so sami nemškutarji, kar pa ni res, to sem včeraj na svoja radostna ušesa slišal! Le jeden fakt so navedli zares inteligentni gospod doktor o Vaši „inteligenci“. Nekaj je bilo, da so gospod doktor z nekim drugim gospodom na nekem imenitnem kraju v Ljubljani govorili — angleški (ali znate Vi angleški? Gospod odvetnik pa zna jo!), kar se jima pridruži nek gospod od Vaše inteligenice in praša: „ali govorita francoski?“ Ne, je bil odgovor — volapük! in inteligentnejš je — verjel. To je slovenska inteligenca zares, ako Slovenec, o mikan Slovenec ne ve ali za „špas“ vedeti noče, kaj je angleški ali francoski in kaj je celo — volapük! V 19. stoletju pa ne znati, kaj je volapük — to bi bila inteligenca, ha, ha! Na, pa si bodete mislili, s takimi „kalauerji“ zabava advokat po Kamniku kmete, samo, da bi jih prepiral za kak klerikalni mandat. Seveda! Tega ni prav nikdo od nas mislil! Ali menite, da je za nas kmeta dobra vsaka čobodra? Se zelo motite, Vi lažliberalci! In to ni bila nikaka čobodra, pa če bi bila to čobodra, bila bi čobodra tudi zatrlilo gospoda doktorja, da bo takrat, kadar zavlada na Slovenskem poštenje, „Slovenski Narod“ in „Rodoljub“ šel rakom žvižgat. He? Po čem diši to? Zdej znate, koliko ste vredni — zdej se trkajte na prsi, če hočete, da Vas bo bolelo, če pa hočete, da Vas bolelo ne bo, se pa nikar ne trkajte! Mi pa dobimo od slov. katoliškega društva „Domoljuba“ zastonj, ako postanemo udje društva in plačamo udnine 80 kr. na leto in po naši smrti se bodo tudi naše zadušnice za nas brale zastonj, če bomo udje. Jh pa Vi berite z koga, če jih znate! Pa vi dajte Vašega „Rodoljuba“ za 80 kr. na leto, če ga morete! Mi smo za to, da imamo kako korist od stvari in ne samo praznih besed. Vidva s „Slovincem“ in „Domolju-

bom" se pa po svoje pomenita; kaj se menimo mi za Vajino „prosto konkurenco"? Vaj so gospod doktor tudi rekli, daje „prosta konkurenca" zarodila bedo v človeški družbi in liberalizem in anarhizem sta otroka proste konkurence — zdaj Vas pa Bog razumi! Gospod doktor, Vas nimajo radi in to nam je dovolj, da Vas moramo sovražiti tudi mi — Vas tudi lahko! Poslednji duhovski govornik iz Ljubljane pa svojega zaničevanja do Vas ni tako kazal, zato je nam pa povedal veliko zares lepih in koristnih rečij. Opozoril nas je na nevarnost, ki preti za nas v gospodarskem ozirju od strani židov na Slovenskem, in v katero nevarnost lahko zabredemo, ako ne bo nikogar, ki bi jo od nas odvrčal. In to bode storilo slov. katoliško društvo poslej. Morda Vi tega ne verjamete, zato ker menda Vi ničesar ne storite, da se ohrani slovenska narodna posest in deželi nakladate bremena z zidanjem Vašega nepotrebnega gledališča in drugih rečij, ki nas nič ne brigajo, mesto, da bi skrbeli za kak narodni zavod, v katerem bi dobivali posojilo pod tako ugodnimi pogoji, kakor jih daje kranjska šparkasa... Sedaj je menda dovolj! Le Vam liberalcem še zakličem: poboljšajte se dokler, je še čas in večje bo veselje nad jedno izgubljeno ovco, ki se povrne k svojemu pastirju, nego nad 99 onih, ki so že v hlevu. To je moja kmetska misel in — punctum.

Ongav.

Domače stvari.

— (Shod zaupnih mož v Ljubljani.) Poroča se nam, da je osnovalni odbor za ta shod dovršil svoje priprave. Danes na večer bodo se njegovi sklepi predložili širšemu shodu tukajšnjih rodoljubov, katerega so sklicali gg. L. Svetec, dr. K. vit. Bleiweis Trsteniški, dr. A. Ferjančič in dr. Iv. Tavčar. Na to se bodo sklepi razposlali še drugim zaupnim možem po Slovenskem, da morajo svoje nasvete staviti za glavni shod, ki je določen na 27. dan prihodnjega meseca v Ljubljani.

— (Na Ljubljanskem pokopališču) pojeta jutri pevski društvi „Ljubljana" in „Slavec" žalostinke in sicer prvo ob 3. uri popoldne pri „Sokolovi" piramidi, drugo pa ob 1/4. uri pri velikem križu na starem pokopališču. Vsako društvo poje tri zборе.

— (Slovenske gledališke predstave v mesecu novembru) bodo nastopale dni: Četrtek Vseh svetih dan 1. novembra („Mlinar in njegova hči"); soboto 3. novembra (opereta „Mornarji na krov" in nova igra „Dijogen"); torek 6. („Velikomeški zrak", noviteta); petek 9. („Mamzelle Nitouche"); nedeljo 11. („Na Osojah"); torek 13. ni predstave zaradi glavne skušnje za novo opero „Poljub" (Hubička); četrtek 15. (prva predstava opere „Poljub"); soboto 17. (opera „Poljub"); torek 20. (drama); petek 23. (opera); nedeljo 25. (drama); torek 27. (drama); četrtek 29. (opera).

— (Slovensko gledališče.) Po nekoliko kratkem presledku smo včeraj zopet slišali priljubljene operi „V vodnjaku" in „Cavalleria rusticana". Izvršitev je bila blizu taka kakor prvi pot: poleg nekaterih neznatnih hribov mnogo dobrega. Še boljši nego prvokrat je pel gospod Beneš, ki je bil sinoči izvrstno pri glasu in je sosebno izrazovito pel duet z materjo. Tudi nekatere slovenske besede je bilo že slišati. Nova je bila gospica Polakova kot Lola. Igrala je dobro; a tudi pela jo kljub vidni indispoziciji čisto in čedno. Dokaz za sigurnost, katero si je v kratkem času pridobila, je, da je pri nastopnem refrénu niti napačno spremljanje klarinetista ni spravilo iz tira. Vender pa se nam vidi, da bode pravše, če se ta vloga vrne prejšnjim rokam. Obilno zbrano občinstvo je ploskalo vsem pevcem osobito gospici Leščinski in g. Nolliju na običajnih mestih, najbolj burno po duetih Santuzze in Alfija, Santuzze in Turiddu, Lucije in Turiddu na več mestih „V vodnjaku" zlasti g. Pavšeka, dalje vrlemu zboru po veličastni himni na kres, po dekliškem zboru „V vodnjaku" in po cerkvenem zboru. Tudi orkester je dobil pohvalo po medigri v „Cavalleriji". Sploh opazamo, da se zgolj orkestralne točke igrajo mnogo skrbneje, nego spremljevanje pevcev in ensamblov. Poskusi z razsvetlilnimi učinki so pokazali, da bi se dalo tudi na našem odru kaj napraviti. Včeraj se pa še jedenkrat ni posrečilo.

— (Katoliški shod v Kamniku.) Z ozirom na notico pod tem naslovom v predčerašnjem našem listu smo dobili naslednji popravek:

1. Ni res, da sem apostrofiral kmete: „Vi preveč pijete", kajti za takov poduk nisem imel nobene povoda. 2. Ni res, da sem jaz povedal kmetom, da kdor pristopi k društvu, „bo moral nekaj plačati." To ni bila moja naloga. Spoštovanjem Ig. Žitnik, doktor filoz. in kurat. — „Slovenec" je včeraj rekel, da je vse to skupaj „bedarija". Pa jo vender popravlja „doktor filoz. in kurat!"

— (Vojaške vesti.) Poveljnik tukajšnje pehotne brigade Moric Fux pl. Eschenegg premeščen je v istem svojstvu k 33. pehotni brigadi v Velikem Varadinu, major Simon vitez Borota pl. Budabran tukajšnjega 7. topničarskega polka pa k 10. topničarskemu polku v Olomucu. Vsled predčerašnjim razglasenega novemberskega avancementa imenovani so mej drugimi: brambovski divizionar v Gradcu Fran vitez Heller pl. Hellheim in poveljnik 3. topničarske brigade Alfred vitez Kropaček podmaršaloma, major 27. pešpolka v Ljubljani Josip Schaffer pl. Oevermark in major tukajšnjega topničarskega polka Rudolf Maresch podpolkovnikoma, Emil vitez Wagner majorjem pri 27. pešpolku. Nadalje imenovani so pri pehoti in sicer stotnikoma prve vrste Aleksander Vidulović in Fran vitez Novak, oba pri 27. polku; stotniki druge vrste Fran Vilfan, Jakob Razlag in Oskar baron Sieber pri 17. ter Miha Skočir pri 87. polku; nadporočniki Zdenko Liemert in dr. Pavel Gasteiger pl. Rabenstein pri 27., Karol Martinec in Kamilo Polajnar pri 97. polku; poročniki Viljem Meerhaus, Rudolf Pfeiffer in Vladimir Janowicz pri 17., Karol Fischer, Filip Ružičić pl. Sannodol in Alfred Geosich pri 27., Evgen Posavec in Edvard Lehmann pri 47., Ludovik Spinar pri 97. polku. Pri lovcih: stotnikoma prve vrste Miroslav Trautvetter in Josip Steinwenter, oba pri 7. batalijonu; stotnikom druge vrste Viljem Staufer pri 20. batalijonu; poročniki Dionizij vitez Jasienicki in Artur Bruckner pri 20. ter Ignacij Laubender pri 7. batalijonu. Pri topničarjih: stotnikoma prve vrste Ernest Terboglav pri 8. in Rihard Pfefferer pri 25. divizijskem polku (slednji prideljen je ob enem c. kr. praharni v Kamniku); nadporočnikoma Andrej Findeis pri 4. tvrđnavskem polku in Evgen Kapretz pri 6. divizijskem polku. V rezervi so imenovani: nadporočnikoma Fran baron Baselli pl. Süssenberg pri 17. pešpolku in Josip Dekleva pri 10. dragonskem polku; poročniki Leopold Hamperl pri 17., Miroslav Fink in Makso Judenhofer pri 27. ter Rajmund Debevec pri 97. pešpolku, Ludovik Rosner pri 7. in Ivan Mayr pri 20. lovskem batalijonu. Nadalje so imenovani: Teodor Strnad stotnikom-avditorjem pri 87. pešpolku, dr. Fran Radey polkovnim zdravnikom v kadetski šoli Mariborski, in dr. Fran Huber polkovnim zdravnikom pri 17. pešpolku, Ivan Kunovar poročnikom-računovodjo pri 101. pešpolku. Pri deželni brambi imenovani so mej drugimi: majorjema Evgen Konscheg pri 21. in Alojzij Zobel pri 5. brambovskem polku; stotnikoma prvega reda Matija Biloslavo in Miroslav pl. Eckhardt, oba pri 5. polku; stotnikoma druge vrste Fridolin Kaučič pri 4. in Ivan Benedek pri 5. polku; nadporočniki Fran Witschl pri 5., Josip Mayrhofer in Josip Ortler pri 4. polku; poročniki Daniel Margetić, Karol Wimberger in Edvard Hommel pri 4., Fran Dobnik in Ernest Pirhan pri 5. polku. Rezervna poročnika Viktor Moro in Josip grof Barbo imenovana sta nadporočnikoma pri tirolskih brambovskih konjanih. — Štabni višji zdravnik dr. Josip Uriel imenovan je poveljnikom garnizijske bolnice na Dunaji.

— (Italijanske demonstracije.) V Poreču so bile večje demonstracije zoper dvojezične napise. Tudi v Rovinju se je nekaj pripravljalo, ko pa je nastopila policija, se je zbrana množica hitro razšla. Goriški obč. svet je sklenil predložiti ministerstvu spomenico, naperjeno zoper izvedenje ravnopravnosti na Primorskem.

— (Nova deželna bolnica v Ljubljani.) Dela pri zgradbi nove deželne bolnice se pri lepem jesenskem vremenu uspešno nadaljujejo ter se sedaj tudi oni objekti, s kojih zgradbo se je najkasneje pričelo, namreč bolnišča cerkvice, upravno poslopje, mrtvašnica in strojno poslopje, že pod streho. V strojnem poslopiju se ravnokar montirajo ogromni kotli za centralno kurjavo vseh poslopij; polaganje dotičnih železnih cevij je v vseh poslopijih že dovršeno. Tudi notranja dela so že precej napredovala

in se bodo tekom prihodnje spomladi in poletja dokončala. Kakor se nam poroča, izročila se bode nova bolnica meseca avgusta ali septembra prihodnjega leta svojemu namenu. Se ve da se stara bolnica ne bode mogla koj izročiti mestni občini Ljubljanski, ker ostanejo oni bolniki, katerih ni moči transportirati, še nadalje v sedanji bolnici. Poslopja nove bolnice se kaj lepo prezentujejo in bode utisek na gledalca še prijetnejši, ko bode izgotovljena lepa železna ograja na kamenitej podlagi, ki bode obdajala celi bolniški kompleks.

— (Porotniki za četrto zasedanje) porotnega sodišča v Ljubljani, ki se prične dne 26. novembra, so nastopili: Glavni porotniki gg.: Leop. Blumauer, jermenar, gostilničar in hišni posestnik; Jož. Černe, mesar in hiš. pos.; Iv. Dovgan, mizarski mojster; Jak. Goli, hiš. pos.; K. Kavšek, trgovec; Al. Korsika, vrtnar in hiš. pos.; Iv. Košenina, mesar in gostilničar; Ant. Krejčič, krznar in hiš. pos.; Iv. Peterca, trgovec; Jož. Pfeifer, dež. tajnik; Gust. Pirc, tajnik kmet. družbe; Jož. Pok, klobučar in hiš. pos.; Fr. Schantel, hiš. pos.; Vikt. Schiffer, trgovec in hiš. pos.; K. Sirknik, hiš. pos.; Fr. Škof, hiš. pos.; Fr. Trdina, trgovec; Ub. pl. Trnkóczy, lekarnar, vsi v Ljubljani; K. Bergman, trgovec v Litiji; Ant. Bučar, trgovec na Hibu pri Vrhniki; Ign. Detela, hiš. pos. v Moravčah; Fran Fischer, hiš. pos.; Ivan Murnik, hiš. pos.; Iv. Trpinč, hiš. pos., vsi trije v Kamniku; Vikt. pl. Garzarolli, veleposestnik in poštar na Razdrtju; Iv. Gerbec, trgovec in gostilničar na Studencu; Vinc. Jan, posestnik v Spodnjih Gorjah; K. Jelovšek, posestnik na Vrdu; Antou Kovčica, posestnik in gostilničar v Planini; Iv. Kuralt, hiš. pos. v Gornjih Domžalah; P. Mayr, gostilničar in posestnik v Kranji; Alfr. Rudesoh, notar v Radovljici; Fr. Šerko, posestnik in trgovec v Cirknici; Fr. Švigelj, posestnik na Bregu pri Vrhniki; Iv. Wakonigg, posestnik in trgovec v Št. Martinu pri Litiji; Ant. Zarnik, hiš. pos. v Krtini pri Brdu. Namestni porotniki gg.: Mat. Briski, gostilničar; Al. Košir, hiš. pos.; Iv. Mohorč, hiš. pos.; Jož. Perhauc, zavarovalni zastopnik; Iv. Podlesnik, trgovec z usnjem in hiš. pos.; Fr. Sark, krojaški mojster; Iv. Škerjanc, gostilničar in hiš. pos.; Avg. Weber, gostilničar; Avg. Žibkar, ključarski mojster, vsi v Ljubljani.

— (Edisonov fonograf) v poslopiju filharmonijskega društva ostane razstavljen samo še štiri dni, to je do vštete nedelje dne 4. t. m.

— (Kamniške novice) Okrajno učiteljsko društvo Kamniško je postavilo pokojnemu učitelju Ivanu Furlanu nagrobni spomenik. Dne 25. oktobra se je kljub slabemu vremenu sešlo v Tunjicah prav častno število učiteljev in učiteljic s sv. maši za dušnico. Po maši zbrali so se tunjski šolski otroci, učiteljstvo in nekaj občanov na pokopališču pri grobu omenjenega pokojnika. Po opravljenih cerkvenih obredih zapeli so učitelji prav ganljivo nagrobnico. — Popoldne je imelo društvo svoj občni zbor. Da si je društvo imelo v pretečenem letu izredno veliko troškov, vender je še aktivno, in je tudi ustanovitelj Ciril Metodove družbe. — Vsprejme se nasvet, da se izda, s pomočjo posameznih šol in drugih podporočni zemljevid domačega okraja za šolsko uporabo. Bivšemu predsedniku g. Ivanu Janežiču in g. Ljud. Stiasyju se za njih požrtvovalno delovanje v korist društva izreka zahvala. Gosp. nadužitelj Messner bode podaril društvu nekaj starih pesmi z napevi. Novo voljeni odbor se je sledeče konstituiral. Predsednik Val. Burnik; njegov namestnik c. kr. okr. šol. nadzornik Lovro Letnar; blagajnik Iga. Tramé; tajnik Avg. Stefančič; njegov namestnik Jernej Čenčič; pevovodja Janko Tomas; Fr. Trost. — Z veseljem je beležiti, da se učiteljstvo za društvo prav toplo zanima, kakor tudi, da živi v najlepši mejs-bojni slogi, kar bode nedvomno v povzdigo učiteljskega ugleda. — Pri tej priliki naj se še popravi, da je predsednik podružnice planinskega društva g. Josip Močnik, ne Murnik, kakor je bilo tiskano, in da se je v Celovci za „Liri" darovano čašo zahvalil ne pevovodja, ampak društveni predsednik, ter da je žabjo kautato na klavirju spremljal učitelj g. Pavel Gorup.

— (Državne podpore.) V državni proračun za bodoče leto je postavljeno 6000 gld. za poškodovance po ujmah v političkih okrajih Kočevje, Krško in Črnomelj.

— (Za belokranjsko železnico.) Posojilnici v Metliki in Črnomlju nameravata dovoliti po 1000 gld. podpore za zgradbo belokranjske železniške proge.

30. oktobra: Milan Bratovž, kramarjev sin, 44/2, leto
Stari trg št. 32.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
30 okt.	7. zjutraj	739 4 mm.	9 4° C	brevz.	megla	0 00 mm.
	2. popol.	737 7 mm.	14 4° C	sl. vzh.	jasno	
	9. zvečer	737 5 mm.	8 8° C	sl. vzh.	jasno	
Srednja temperatura 10 9°, za 3 1° nad normalom.						

Dunajska borza

dné 31. oktobra t. l.

Skupni državni dolg v notah	99	gld.	45	kr.
Skupni državni dolg v srebru	99	"	45	"
Avstrijska zlata renta	123	"	50	"
Avstrijska krona renta 4%	98	"	45	"
Ogerska zlata renta 4%	122	"	20	"
Ogerska krona renta 4%	96	"	75	"
Avstro-ogerske bančne delnice	1037	"	—	"
Kreditne delnice	381	"	25	"
London vista	124	"	35	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	60	"	97 1/2	"
20 mark	12	"	20	"
20 frankov	9	"	90	"
Italijanski bankovci	46	"	20	"
C. kr. cekini	5	"	89	"

Dne 30. oktobra t. l.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	148	gld.	50	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	197	"	75	"
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	123	"	—	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	123	"	20	"
Kreditne srečke po 100 gld.	196	"	50	"
Ljubljanske srečke	24	"	75	"
Rudolfove srečke po 10 gld.	23	"	50	"
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	175	"	25	"
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	361	"	—	"
Papirnat rubelj	1	"	38	"

Zahvala.

Pred tremi leti se je moj soprog gospod **Vinko Lapajne** pri životni zavarovalnici „The Gresham“ v Londonu z znatnim zneskom za slučaj smrti na korist otrok zavaroval.

Glavni zastopnik v Ljubljani, g. **Gvidon Zesohko**, izplačal je zavarovano glavico takoj potem, ko sem se izkazala s potrebnimi listinami.

Izrekajoč javno svojo najtoplejšo zahvalo, morem vsakomur zavod „The Gresham“ najtopleje priporočiti.

V Idriji, dné 25. oktobra 1894.

(1236) **Frančiška vdova Lapajne.**

30 goldinarjev na dan

zlasti v božični dobi si lahko prisluži prav lahko **slaharni** z zastopanjem neke trgovine, ki na debelo prodaja izdelke, ki se povsod prav lahko razpečavajo. To mesto se tudi lahko z najboljšim uspehom opravi samo o prostih urah. Ponudbe najdalje do 15. novembra t. l. J. Srb-u v Pragi 1177/II. (1241—1)

Nemeblovana soba

za jedno ali dve osobi, odda se v najem z dnem 8. novembra t. l. (1080)

Kie? pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Na najnovejši in najboljši način

umetne

(1180—5)

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,

poleg čevljarskega mostu, v Köhler-jevi hiši, I. nadst.

Dr. Rose životni balzam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešujoče in napenjanja odstranjuje ter mlo raztoplja

domače sredstvo.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana, zakonito varovana varstvena znamka.

Zaloge skoro v vseh lekarnah Avstro-Ogrske.

Tam se tudi dobi:

Praško domače zdravilo.

To sredstvo pospešuje prav izborno, kakor svedočijo mnoge skušnje, čiščenje, zrnjenje in lečenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine.

V skatljicah po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana zakonito varstvena znamka.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, Praga,

št. 203-204, Mala strana, lekarna „pri črnem orlu“.

Poštna razpošiljatev vsak dan.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnice

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1894.

Nastopno omenjeni prihajalci in odhajalci dani označeni so s srednjeevropskim časom. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 19. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, des. Selsthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Steyr, Lino, Budejovice, Pilsen, Marijine vaze, Eger, Karlove vaze, Francove vaze, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 7 min. zjutraj mešani vlak v Novo mesto, Kočevje.

Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, des. Selsthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.

Ob 11. uri 41 min. dopoldne mešani vlak v Novo mesto, Kočevje.

Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selsthal, Dunaj.

Ob 4. uri 14 min. popoldne osebni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Ljubno, des. Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomst, Bragnio, Ourih, Geneve, Paris, Steyr, Lino, Gmunden, Ischl, Budejovice, Pilsen, Marijine vaze, Eger, Francove vaze, Karlove vaze, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 30 min. zvečer mešani vlak v Novo mesto, Kočevje.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 5. uri 53 min. zjutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipsko, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Zell na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste, Trbiša.

Ob 8. uri 6 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta.

Ob 11. uri 27 min. dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipsko, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Parisa, Geneve, Ourih, Bragnio, Inomst, Zell na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Lince, Pontabla, Trbiša.

Ob 19. uri 46 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta.

Ob 4. uri 48 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubnega, Selsthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiša.

Ob 8. uri 34 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja, Novega Mesta.

Ob 9. uri 21 min. zvečer osebni vlak s Dunaja preko Amstettena in Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiša.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

Ob 7. uri 23 min. zjutraj v Kamnik.

Ob 9. uri 5 min. popoldne " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 10. uri 10 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika.

Ob 11. uri 15 min. dopoldne " " (4—247)

Ob 6. uri 20 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 9. uri 55 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 11. uri 15 min. dopoldne " " (4—247)

Ob 6. uri 20 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 9. uri 55 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 11. uri 15 min. dopoldne " " (4—247)

Ob 6. uri 20 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 9. uri 55 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 11. uri 15 min. dopoldne " " (4—247)

Ob 6. uri 20 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 9. uri 55 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 11. uri 15 min. dopoldne " " (4—247)

Ob 6. uri 20 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 9. uri 55 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 11. uri 15 min. dopoldne " " (4—247)

Ob 6. uri 20 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 9. uri 55 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 11. uri 15 min. dopoldne " " (4—247)

Ob 6. uri 20 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 9. uri 55 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 11. uri 15 min. dopoldne " " (4—247)

Ob 6. uri 20 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 9. uri 55 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 11. uri 15 min. dopoldne " " (4—247)

Ob 6. uri 20 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 9. uri 55 min. zvečer " " (slednji vlak le oktobra meseca ob nedeljah in praznikih.)

Ob 11. uri 15 min. dopoldne " " (4—247)

Od leta 1868. se

Bergerjevo medicinsko

kotranovo milo

ki je izkušeno na klinikah in od mnogih praktičnih zdravnikov, ne le v Avstro-Ogerski, nego tudi v Nemčiji, Rusiji, balkanskih državah, Švici itd. proti polnim boleznim, zlasti proti

vsake vrste spuščajem

uporablja z najboljšim uspehom. Učinek Bergerjevega kotranovega mila kot higijeničnega sredstva za odstranjenje luskinic na glavi in v bradi za čiščenje in desinfekcijo polti je takisto splošno priznan. Bergerjevo kotranovo milo ima v sebi 40 odstotkov lesnega kotrana in se razlikuje bistveno od vseh drugih kotranovih mil, ki se nahajajo v trgovini. Da se pride sleparijam v okom, zahtevaj izrecno Bergerjevo kotranovo milo, in pazi na zraven natisnjeno varstveno znamko. Pri neozdravljivih polnih boleznih se na mesto kotranovega mila z uspehom uporablja

Bergerjevo med. kotranovo žvepleno milo.

Kot blažje kotranovo milo za odpravljanje

nesnage s polti,

proti spuščajem na polti in glavi pri otrocih, kakor tudi kot nenadkriljeno kosmetično milo za umivanje in kopanje za vsakdanjo rabo služi

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo,

v katerem je 35 odst. glicerina in ki je fino parfumovano. Cena komadu vsake vrste z navodilom o uporabi 35 kraj.

Od drugih Bergerjevih medicinsko-kosmetičnih mil zaslužio, da na nje posebno opozarjamo: Benzoe-milo za fino polt; borakovo milo za priščo; karbolsko milo za ugašenje polti pri pikah vsled koz in kot razkužujoča mila: Bergerjevo smrekovo-iglasto milo za umivanje in tofeto, Bergerjevo milo za nežno otročjo dobo (25 kr.); ihtyolovo milo proti rudečici obraza; milo za pege v obrazu jako učinkujoče; tanninsko milo za potne noge in proti izpadanju las; zobno milo, najboljšo sredstvo za čiščenje zob. Gledé vseh drugih Bergerjevih mil se najde vse potrebno v brošurici. Zahtevajte vedno Bergerjeva mila, ker je mnogo ničvrednih imitacij. (352—18)

Prodaja se v Ljubljani v lekarnah gg. V. Mayr, G. Piccoli, J. Svoboda in U. pl. Trnkóczy-ja, dalje skoro v vseh lekarnah na Kranjskem.

Želodčne kapljice

koje p. n. občinstvo navadno zahteva pod imenom

Marijinceljske kapljice.

Te kapljice so zelo propešne (provzročujejo slast do jela, razstvarjajo sliz, so pomirjive in olajšujoče, ustavljajo krč in krepčajo želodec; rabijo pri napenjanju in zapečenosti, preobloženem želodcu z jedili in pijačami i. t. d.

Steklenica z rabilnim navódom velja 20 kr., tucat 2 gld., 3 tucate samo 4 gld. 80 kr.

Priporoča jih

Lekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani. (1010-8)

Pošiljajo se vsak dan po pošti proti povzetju.

P. n.

Približujoča se jesenska in zimska sezóna mi daje povod, da iznova opozarjam na moje proizvode, ki so si pod imenom „Ditmar-svetiljke“ pridobili svetovno slavo in ki se od leta do leta bolj razširjajo. — Stagnacija je nazadek! Po tem principu sem si neprestano prizadeval, da do svetiljk toliko gledé palilnika, DITMAR kolikor gledé oblik in vnanje opreme objektov; to se mi je posrečilo v tako veliki meri, da se zdaj povsod tam, kjer se oni način razsvetljave, ki proizvoda več stroškov — plinova in električna razsvetljava — iz gospodarskih ali lokalnih razlogov ne more uporabiti, kjer se pa želí močnih svetlobnih efektov, zamore uvesti razsvetljava z „Ditmar-svetiljkami“ in sicer z najsti opozarjam spošto-na moje „astralne PETROLEJSKE

SVETILJKE

boljšim uspehom. Zlavanje moje kupovalce palilnike“ s svetlobno močjo 58 do 130 sveč, ki so se v velikih prostorih in povsod tam, kjer je potrebna posebno briljantna razsvetljava, n. pr. v salonih, restavracijah, kavarnah, v bolj preprosto izdelanih objektih za pisarne, šole, tovarne, delavnice itd. izkazali kot neobhodno potrebni. Vsled prebogatstva svojega za-loge visečih, namiznih in stenskih svetiljk, stebernih svetiljk in svetiljk s podstavkom, latern, svetilnic, sem v prijetnem položaju, da zamorem vsem mogočim zahtevam gledé razsvetljavne stroke in v vsako svrhu: za salone, za kleti, za veže, za dvorišča in za ceste takoj ustreči.

Ditmar-svetiljke se mogó naročiti v vsaki boljši trgovini s svetiljkami.

R. DITMAR

c. kr. deželno priv. tovarna za svetiljke in kovinsko blago DUNAJ

(1121—4)

III., Erdbergstrasse 23—27, Schwalbengasse 2—4.

V trgovini
D. Lessner
prispele so vse novosti za
prihodnjo jesensko in zimsko se-
zono v najbogatejši izbiri in so na
ogled spoštovanemu p. n. občinstvu, ter naj
bodo valed jako nizkih cen (brez konkurence) oso-
bito priporočene.

Jesenska

in

zimska sezona

1894-95.

modno blago.
Oddelek

Haute nouveauté cheviot,
Haute nouveauté cheviot,
Haute nouveauté cheviot,
Cheviot carreaux
Angleški cheviot mèle,
Crépe-cheviot,
Damsko sukno,
Drap brodé,
Drap uni,
Carré en noppé,
Haute nouveauté cheviot,
Haute nouveauté cheviot,
Gredašana tkanina nouveauté,
Gredašana tkanina haute nouv.,
Gredašana tkanina dessinée nouv.,
Nouveauté gredašana tkanina,
Specialité exclusive,

čista volna, 120 cm široka, meter po gld. 1.55
" " 120 " " " " 1.75
" " 120 " " " " 1.95
" " 120 " " " " 1.95
" " 120 " " " " 2.-
" " 120 " " " " 1.90
" " 110 " " " " 1.45
" " 95 " " " " 1.15
" " 95 " " " " 1.10
" " 110 " " " " 1.70
" " 120 " " " " 2.40
" " 130 " " " " 3.10
" " 120 " " " " 1.85
" " 120 " " " " 2.90
" " 120 " " " " 3.-
" " 100 " " " " 1.30
" " 120 " " " " 2.90

Coloré anglais,
Petit carreaux anglais,
Drap des dames exclusive,
Angleška flanela,
Foulé nouveauté,
Foulé,
Kasan, gladek,
Angleški modni cheviot
Diagonal sukno
Damsko sukno
Cheviot mèle
Cheviot nouveauté
Najboljše vrste baržun za obleke z vlekom
Desiniran lišpni baržun
Svilnat pliš

čista volna, 120 cm široka, meter po gld. 2.75
" " 120 " " " " 2.10
" " 95 " " " " 1.25
" " 116 " " " " 1.70
" " 120 " " " " 1.35
" " 90 " " " " 70
" " 90 " " " " 80
" " 100 " " " " 1.15
" " 120 " " " " 1.-
" " 120 " " " " 82
" " 120 " " " " 80
85 cm širok, meter po 48 kr. i. t. d. i. t. d. i. t. d.
60 cm širok, m po gld. 2.30
54 " " " " " 1.30
45 cm širok, meter po gld. 1.20 in 1.50

Velika zaloga najnovejšega, dražestno desinovanega barhanta in flanelnega cottona v brezštevilih barvnih nuansah.

Velika izbira svilnega blaga!

(974-9)

V provincijo pošiljajo se vzorci in ilustrovani ceniki zastonj in poštne prosto.

Skladišče blaga

D. LESSNER

Dunaj, VI., Mariahilferstrasse št. 83

podzemlje, pritličje, mezzanin in prvo nadstropje.

„EQUITABLE“

Zjedinjenih držav zavarovalno društvo za življenje
v Novem Yorku.

Ustanovljeno l. 1859. — Koncesijovano v Avstriji dne 11. oktobra 1882.
Na Dunaji, Stock-im-Eisenplatz v svoji palači.

„Equitable“ je na vsem svetu prvi in največji
zavod za zavarovanje za življenje.

Premoženje dne 31. decembra 1893	gld.	422,649,990.—
Novih zavarovanj, sklenjenih leta 1893	„	513,200,567.—
Dohodki leta 1893	„	105,056,512.—
Zavarovalnega kapitala koncem leta 1893	„	2,331,331,442.—
Zaklad dobičkov koncem leta 1893	„	80,916,875.—
Avstrijskim zavarovalcem posebna garancija je velika društvena palača „Stock-im-Eisen“ na Dunaju, ki je vredna	„	2,300,000.—

Vspehi 15letnih, leta 1894. zapadlih tontin.

Štetin, 1. majnika 1894.

Moja polica št. 215.409 sklenjena za vse žive dni, z dosmrtnim plačevanjem za-
varovalnine, ponehala je z 2. majnikom 1894. končavši 15 letno dobo tontin in mi je
društvo „Equitable“ stavilo ponudbo, da isto premenim v poplačano, premij prosto polico za
vsoto 3740 mark, ki se ima izplačati za časa moje smrti, ali pa da mi društvo narasle
dividende v znesku 716.95 mark v gotovini izplača in bi se to na zadnjih 10 let razde-
ljeno, skladalo z letno dividendo nad 50%.

Nadalje mi je napominano društvo dalo na izbor, da popustim polico in da za
to prejmem znesek 1746.30 mark v gotovini.

Jaz sem izvolil izplačitev naraslih dividend v znesku 716.95 mark in izražam
popolno zadovoljstvo s tem, da sem za časa zavarovanja si izvolil ameriško društvo,
kajti okolnost, da se police taistega ne dajo izpodbijati in tudi ne utesniti, je tako sred-
stvo, katero je za sleharnega, ki se namerava zavarovati, največje važnosti, in je vspeh
moje police povsem povoljnim smatrati.

Po pregledu za leto 1894 priobčenih razkaznic, uveril sem se, da se vspehi moje
police s tiskanimi vspehi vjemajo.

Karol Ludovik Kristijan Boness, prihodar.

Hamburg, 2. majnika 1894.

Jaz sem prejel danes od Vas 20.680.70 dolarjev = 86.859.10 mark Lot vsoto moje
dne 2. majnika 1879. pri Vaši družbi sklenjene, danes zapadle police št. 215.784 glaseče
se za 15.000 dolarjev in kot povračilo premij določenih za tropične pokrajine za 670.74
dolarjev vkup 20.680.74 dolarjev.

Jaz sem na omenjeno polico vplačal letnih 1048.35 dolarjev izvzemši sosebno
premijo, katero sem skozi več let za časa mojega bivanja v tropičnih pokrajinah plačeval,
in sem tekom 15 let na premijah vplačal 15.725.25 dolarjev tako, da sem dobil vpla-
čan denar z okolu 4%, letnih obresti povrnjen, dočim sem bil petnajst let z vsoto
15.000 dolarjev = 63.000 mark zastonj zavarovan in bi moralo društvo ta znesek za slu-
čaj, da bi bil med temi 15 leti umrl, takoj izplačati.

Le-ta vspeh moje police moram v očigled temu, da je obrestno merilo v zad-
njih letih se zmirom bolj znižalo, povsem povoljnim smatrati, in se tisti vjema z od društva
za leto 1894. izdanimi razkaznicami glede tontin kakor sem se o tem po pregledu v leto-
šnje razkaznice prepričal.

Z odličnim spoštovanjem

Herman Stoltz.

Pojasnila daje generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu
in (1218-1)

glavni zastopnik za Kranjsko

Alfred Ledenik v Ljubljani, Mestni trg 25.

Najboljše
se nalagajo glavnice

če se kupujejo

**4% založnice gališkega zemljiško-
kreditnega društva.**

Iste donšajo

dobička več ko 4 odstotke

ter uživajo pravo

**pupilarne varnosti,
se ne smejo obdačiti in niso fatiranju
podvržene,**

se lahko vložé kot kavcija

in kot vojaška ženitna kavalja; razen tega je vsakih 1.00 gld. založnic za-
varovanih po hipotekarni vrednosti 253 gld. 33 kr.

Založnice se dobivajo po vsakokratnem dnevnem kurzu pri

J. C. MAYER-JU

banka in menjalnica v Ljubljani.

(558-46)

Posestvo na prodaj.

Dvonedstropna hiša, prikladna za vsako trgovino, s hlevi za krave in konje, 31 oral zemljišča, gozdi, lepim vrtom, vse v bližini hiše, se po ceni prodaja, ker odpotuje lastnik tega posestva.

Vpraša se pri gospodu notarju Niku Lenček-u v Škofji Loki. (1237)

Zimske rokavice

najboljšega izdelka

in sicer glase-rokavice s podšivom in brez njega, iz barvastega usnja, ki se da prati, bele za vojake, tkane in pletene v vseh velikostih. (1192-3)

Najnovejše kravate

se dobivajo v lepi in veliki izbiri pri

Ferd. Bilini & Kaschu

v Ljubljani.

Lekarna Trnkoczy, Dunaj, V.

Protinski cvet

ali

cvet zoper trganje.

Steklenica 50 kr., 12 steklenic 4 gld. 50 kr.

Odlično najboljšo mazilo zoper trganje po udih, bolečine v rokah, nogah, v križi ter v živcih, otrpnele ude in kite itd.

Dobiva se pri (1231-1)

Ubaldu pl. Trnkoczy-ju

lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se s obratno pošto.

Lekarna Trnkoczy v Gradcu.

Gričar & Mejač

v Ljubljani, Slonove ulice št. 1

priporočata za prihodnjo zimsko sezono svojo popolnoma novo asortirano zalogo

oblek za gospode in dečke

zimske suknje, menčikove, havelocke, sacco iz lodna, kožušne sacco, spalne suknje, kostume za otroke in dežne plašče iz kavčukovine, dalje

dražestne novosti

v najfinejših, finih in srednjih konfekcijah za dame, kakor kolobarjih (Radmäntel), golf capes, jaquetih, kožušnih pelerinah, paletotih itd.

Plašči

(1193-3)

za deklice in otroke v vseh velikostih.

Ilustrovani ceniki in vzorci blaga se razpošiljajo zastoj in poštne prosto.

Steklene črke za firmske table

iz stanz-stekla (avstro-ogorski patent)

pozlačene, posrebrene, belo in črno posteklenjene,

nedosežene glede lepote in sijaja

prodaja ceneje nego vsak drug proizvod

Aktien-Gesellschaft für Glasindustrie

vorm. **Fried. Siemens**

Neusattl bei Elbogen (Češko).

Ceniki na zahtevanje! Prodajalec za stanz steklo se iščejo! Drugi proizvodi: steklenice in zamaški, steklo za šipe, žično steklo (steklo s kovinskim vložkom za svetlobo od zgoraj. (1186-2)

Trgovskega pomočnika

z dobrimi spričevali, pridnega, vestnega in dobro izurjenega v prodaji z mešanim blagom, vzprejme takoj

Friderik Homan,
trgovec

(1224-2)

v Radovljici, Gorenjsko.

Aviso.

V kolodvorski restavraciji

se bode

v četrtek dne 1. novembra

kakor tudi vsako sledečo nedeljo in vsak četrtek točilo toli priljubljeno

Monakovsko lopatno pivo

(Spatenbräu).

Nastavilo se bode ob 10. uri dopoldne.

Proseč mnogobrojnega poseta z velespoštovanjem

Fran Kaube,
restavratör.

(1234)

Krasna gospa!

Skrbite vendar bolje za ohranitev svoje lepote; nikarte uporabljati cenenih polnenih mil. Ta mila uničujejo, kar

Doering'ovo milo

S SOVO

ohrani, namreč
lepoto, finost in nežnost
760) polti! 8 2

Doering'ovo milo s sovo

se dobiva povsod vedno po 30 kr. komad.

Naznanilo.

Čast mi je naznaniti slavnemu p. n. Ljubljanskemu občinstvu, da sem za 3-4 dni odpotoval v Herkulove toplice, kamor sem bil telefonično pozvan in da pridem stoprav v soboto dne 3. novembra v Ljubljano. (1240)

Z velespoštovanjem

Schweiger, zobozdravnik.

Otvoritev nove prodajalnice.

P. n. slavnemu občinstvu si usojam uljudno naznanjati, da sem otvorila dne 20. oktobra t. l.

novo prodajalnico

v lastni hiši

v Gradišči h. št. 9

v poprej Mauser-jevi hiši.

Častite gg. trgovce in slavno občinstvo prosim, da mi doslej skazano zaupanje tudi v prihodnje ohranijo in me blagovolijo podpirati z mnogobrojnimi naročili.

Vsa došla naročila bodem skrbno in točno ter po kolikor mogoče nizkih cenah izvrševala. (1188-6)

Z odličnim spoštovanjem

Josipina Schumi.

Največja zaloga sladčic in raznih času primernih izdelkov po najnižji ceni.

VIZITNICE

priporoča po nizki ceni

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

Aviso.

Dne 20. novembra 1894 ob 10. uri dopoldne se bode vršila pri posadkini bolnici št. 7 v Gradcu, lokal št. 9 (1228-1)

ponudbena obravnava radi dajatve kuhinjskega posodja in bolničnih potrebščin

za vojaške zdravstvene zavode v področji c. in kr. 3. voja.

Natančnejši pogoji razvidni so v razglasu, ki se bode objavil, in so na vpogled pri vseh vojaških sanitarnih zavodih kornega področja.

Upravna komisija

c. in kr. garnizijske bolnice št. 7 v Gradcu.

L. Luser-jev obliž za turiste.

Dobiva se v lekarnah.

Gotovo in hitro upli-vajoče sredstvo proti kurjim očesom, žuljem na podplatih, petah in drugim trdim praskam kože.

Veliko priznanih pisem je na ogled v

glavni razpošiljalnici:

L. Schwenk-a lekarna

(40-44) Meidling-Dunaj.

Pristen samo, če imata navod in obliž varstveno z-amko in podpis, ki je tu zraven; torej naj se pazi in zavrne vse manj vredne ponaredbe.

Pristen v Ljubljani: Jos. Mayr, J. Swoboda, U. pl. Trnkoczy, G. Piccoli, L. Grečel; v Radovljici: S. pl. Sladovič, F. Haika; v Kamniku: J. Močnik; v Celovcu: A. Egger, W. Thurmwald, J. Birnbacher; v Brezavi: A. Aichinger; v Trgu (na Koroškem): C. Menner; v Beljaku: F. Scholz, Dr. E. Kumpf; v Gorici: G. B. Pontoni; v Wolfenbutergu: A. Huth; v Kranju: K. Savnik; v Radovljici: A. Roblek; v Celju: K. Gela.